

Regeringskansliet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter

Er beteckning: Fi2024/01367

Sammanfattning

Länsstyrelsen Gävleborg (Länsstyrelsen) anser inte att de lokala värderingsnämnderna bör omvandlas till särskilda beslutsorgan. Länsstyrelsen anser i stället att de lokala värderingsnämnderna uppfyller de kriterier som Statskontoret menar ska vara skäl för att ett beslutsorgan ska vara en nämndmyndighet.

Länsstyrelsen anser även att det i rapporten saknas en analys avseende exempelvis arbetsrättsliga konsekvenser och vilka de ekonomiska följderna blir för länsstyrelserna om de lokala värderingsnämnderna blir särskilda beslutsorgan.

Lokala värderingsnämnden föreslås bli särskilt beslutsorgan vid länsstyrelsen

Länsstyrelsen delar Statskontorets bedömning att det finns behov av att se över de lokala värderingsnämnderna och att verksamheten skulle kunna effektivieras genom en annan organisationsform. I rapporten saknas dock en analys av de lokala värderingsnämndernas faktiska uppdrag, förhållande till länsstyrelsen och konsekvenserna av att organisera de lokala värderingsnämnderna på det sätt som föreslås i rapporten, såväl till form som till antal.

Nedan följer en redogörelse för länsstyrelsens ställningstagande utifrån den modell som Statskontoret har tagit fram för att pröva när nämndformen är lämplig för en verksamhet (avsnitt 3.2).

Verksamheten kräver kollektivt beslutsfattande

Statskontoret identifierar flera skäl till att det är nödvändigt med kollektivt beslutsfattande. Ett sådant är att det krävs specifik kompetens på grund av komplexa ärenden. Länsstyrelsen anser att detta skäl gäller för de lokala värderingsnämnderna, då ledamot i lokal värderingsnämnd för visst slag av egendom ska ha ingående erfarenhet av värdering av sådan egendom.¹

Behov av stark organisatorisk gräns

Statskontoret bedömer att de lokala värderingsnämnderna inte behöver någon organisatorisk gräns gentemot länsstyrelserna. De behöver däremot vara skilda från Försvarmakten, Fortifikationsverket och Försvarets materielverk som fattar beslut om förfogande.

Länsstyrelsen anser att den lokala värderingsnämnden behöver vara skild från länsstyrelsen, då även länsstyrelsen fattar beslut om förfogande av transportmedel, fastigheter och radioanläggningar inom det län där transportmedlet, fastigheten eller anläggningen finns och regeringen kan även särskilt bestämma att länsstyrelsen får besluta om förfogande avseende ytterligare egendom och tjänster.² Detta talar emot att göra de lokala värderingsnämnderna till särskilda beslutsorgan inom länsstyrelserna.

Vidare har Statskontoret bedömt att värderingsnämnderna inte behöver vara helt fristående, bland annat för att besluten går att överklaga till Riksvärderingsnämnden. Länsstyrelsen noterar att när lokal värderingsnämnd överprövar annan myndighets ersättningsbeslut enligt taxa, så kan nämndens beslut inte överklagas.³

Formen är funktionell för verksamheten

Länsstyrelsen anser att även detta kriterium är uppfyllt, då de lokala värderingsnämnderna har ett avgränsat uppdrag och en begränsad verksamhet i form av handläggning av ärenden om ersättning enligt förfogandelagen. Att det finns en eller flera nämnder i varje län, säkerställer att dess verksamhet fungerar effektivt trots att nämnden måste sammanträda för att fatta beslut.

---

¹ 26 § 2 st förfogandelag (1978:262)

² 2 § 2 och 4 förfogandeförordning (1978:558)

³ 39 § förfogandelag (1978:262)

Konsekvenser av förslaget

Lokal värderingsnämnd blir beslutsorgan

Av rapporten framgår att när en nämndmyndighet görs om till beslutsorgan är de verksamhetsmässiga förändringarna små. Detta gäller enligt rapporten den lokala värderingsnämnden. Vidare anges att verksamheten kan fortsätta i stort sett orörd men i en ny organisationsform och med nya regelverk på plats (avsnitt 5.3.2).

Av rapporten framgår inte hur det är tänkt att de särskilda beslutsorganen ska fungera praktiskt. De särskilda beslutsorgan som idag finns vid vissa av länsstyrelserna, som exempelvis Miljöprövningsdelegationen, består av personer med en anställning vid länsstyrelserna. Av länsstyrelsens slutsats att den lokala värderingsnämndens verksamhet vara skild från länsstyrelsen följer att ledamöterna vid de lokala värderingsnämnder bör vara personer som inte är anställda vid länsstyrelsen. Ledamot i en lokal värderingsnämnd ska vidare ha erfarenhet i ersättnings- och värderingsfrågor vilket är en kompetens som generellt sett saknas inom länsstyrelsen.

Antal och geografisk placering av lokal värderingsnämnd

Av rapporten framgår att regeringen bör överväga om organens antal och geografiska placering ska sammanfalla med den ansvarsfördelningen som regeringen beslutat om för viss verksamhet vid länsstyrelserna (avsnitt 4.3.2).

Länsstyrelsen anser att färre beslutsorgan skulle kunna ha processekonomiska fördelar och förenkla inrättandet av organen.

Mot en "centralisering" talar att de lokala värderingsnämnderna kan behöva genomföra syn och besiktning av egendom som är föremål för tvist om värdering. Det kan även vara aktuellt med muntlig förhandling. Till muntlig förhandling och syn ska vidare enskild sakägare och statens ombud kallas.⁴

Vid höjd beredskap kommer antalet ärenden om ekonomisk ersättning sannolikt att under en kortare tidsperiod bli omfattande för att därefter minska i omfattning. Det behöver då finnas tillräckliga resurser för att hantera ersättningsanspråken. Exempelvis avser Försvarsmakten att ianspråka samtliga fordonsslag med äganderätt. Någon fastställd taxa finns inte för dessa idag och det kan vara svårt

---

⁴ 23 § Förfogandeförordning (1978:558)

att fastställa en sådan, framför allt för tunga fordon. På grund av detta kommer huvuddelen av ersättningsanspråken att komma in till de lokala värderingsnämnderna. Dagens decentraliserade system, där varje länsstyrelse ska besluta om antal lokala värderingsnämnder och utse ledamöter till dessa, innebär att handläggningstiderna troligtvis kan hållas korta och att syn och muntliga förhandlingar kan genomföras på ett effektivt sätt. Mot bakgrund av det anförda anser länsstyrelsen därför att beslutsorganen fortsatt behöver vara geografiskt placerade i hela landet för att dessa aspekter inte ska gå förlorade.

Vid höjd beredskap är det också sannolikt att det kommer finnas störningar både vad gäller den fysiska och den digitala infrastrukturen i landet. De lokala värderingsnämnderna kommer vidare, som tidigare framgått, ha behov av att träffas fysiskt, för att genomföra bland annat muntlig förhandling och syn. De lokala värderingsnämnderna behöver även av detta skäl vara geografiskt spridda över landet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf landshövding Veronica Lauritzsen med länsassessor Ann-Charlotte Nyman som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.